

ZÁSTUPCOVIA SLOVENSKA V MEDZINÁRODNÝCH SIEŤACH A ORGANIZÁCIÁCH (CareersNet a IAEVG)

Štefan Grajčár, Združenie pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry

V priebehu posledných mesiacov sa v európskom i celosvetovom priestore kariérového poradenstva, rozvoja kariéry, kariérového vzdelávania a všetkých ďalších konotácií, ktoré pojmu „kariérové poradenstvo“ zvykneme pripisovať, udiali dve zdanlivo nevelmi významné veci. Pesimisti by ich mohli označiť ako iba príležitostné iniciatívy, ktoré nemajú veľkú šancu niečo zmeniť k lepšiemu či pozitívne ovplyvniť dianie vecí v tejto oblasti, my optimisti ale vieme, že je to len zdanie a že obe iniciatívy môžu mať zásadný dopad na to, akým smerom sa bude uberať ďalší rozvoj služieb kariérového poradenstva, a to nielen u nás, ale aj v Európe a vo svete vôbec.

Cedefop, Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania, vzniklo ešte v roku 1975 ako jedna z prvých špecializovaných agentúr vtedajšieho Európskeho hospodárskeho spoločenstva, pokračovaním ktorého je dnešná Európska únia. Prvých dvadsať rokov agentúra sídlila v Berlíne, od r. 1995 pôsobí v Solúni (Thessalonikách) v Grécku. Ako napovedá názov agentúry, úlohou Cedefopu je podporovať politiky v oblasti odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a prispievať k ich realizácii; agentúra pomáha Európskej komisii, členským štátom EÚ a sociálnym partnerom rozvíjať príslušné európske politiky v tejto oblasti. Kariérové poradenstvo – a je potrebné zdôrazniť, že nielen v rámci počiatočného či ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy, ale v rámci celoživotného vzdelávania (domnievame sa, že tu sú začiatky prepojenia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva) – v politikách Cedefopu zohrávalo od samého začiatku jeho činnosti významnú úlohu, dôkazom by tu mohli byť desiatky odborných publikácií, niektoré z nich dostupné aj v slovenskom či českom preklade, či dnes už takmer neznáma platforma trainingvillage.gr.

IAEVG – Medzinárodnú asociáciu študijného a profesijného poradenstva – nie je tu potrebné nijako podrobnejšie predstavovať, najmä po tom, čo sa v Brne a v Bratislave v septembri 2019 uskutočnili jej odborné podujatia, sympóziu konferencia spolu s Valným zdromazdením.

Nasledujúci text podrobnejšie predstavuje iniciatívy oboch uvedených sietí: CareersNet (Cedefop) – sieť expertov pre celoživotné poradenstvo a rozvoj kariéry; sieť národných korešpondentov IAEVG.

I. CareersNet – sieť expertov Cedefopu pre celoživotné poradenstvo a rozvoj kariéry

CareersNet (Cnet) je jednou zo šiestich špecializovaných [sietí Cedefopu](#). Je to sieť nezávislých odborníkov Cedefopu v oblasti celoživotného kariérového poradenstva a rozvoja kariéry, ktorá je riadená v rámci projektu Celoživotné poradenstvo, odboru vzdelávania a zamestnatelnosti. Členmi CareersNet sú uznávaní odborníci v oblasti celoživotného poradenstva a rozvoja kariéry.

Vyberajú sa na základe výberového konania, ktoré podlieha hodnotiacemu procesu a nominuje ich vedenie Cedefopu.

Sieť bola vytvorená s cieľom zbierať porovnateľné a spoľahlivé informácie v oblasti celoživotného poradenstva a rozvoja kariéry v Európe, najmä v členských a kandidátskych krajinách EÚ.

CareersNet je predovšetkým politické fórum založené na výskume, ktorého cieľom je získavať nové vedomosti a zároveň ponúkať členom príležitosti na vzájomné učenie sa a kolegiálnu výmenu. Sieť tiež reaguje na potrebu Cedefopu mať prístup k stabilným kontaktným bodom poskytujúcim informácie o vnútroštátnom vývoji a vnútroštátnom význame iniciatív EÚ, nezávisle od zmien vo vnútroštátnej alebo európskej politike.

CareersNet poskytuje príležitosť na získanie poznatkov o činnostiach v oblasti rozvoja kariéry zakotvených v rôznych politických oblastiach, ako sú vzdelávanie, odborná príprava, politiky pre mládež, validácia neformálneho a informálneho vzdelávania, vzdelávanie dospelých – vrátane zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácie a politiky trhu práce.

Experti CareersNet majú technickú zodpovednosť za aktualizáciu nástroja Cedefopu – Prehľadu systémov a postupov v oblasti celoživotného poradenstva ([Inventory on lifelong guidance systems and practices](#)). Sieť sa tiež zapojí do aktualizácie publikácie Cedefopu z roku 2009 [Profesionalizácia kariérového poradenstva](#) s cieľom zachytiť vývoj za posledných desať rokov a vyvíjajúci sa kontext digitalizácie.

Popri svojich tematických výskumných aktivitách v oblasti celoživotného poradenstva zriadil Cedefop CareersNet na sledovanie vývoja politík a inovatívnych postupov v krajinách EÚ a v niektorých krajinách EHP, EZVO, krajinách prístupujúcich do EÚ, ktoré sieť obohacujú. CareersNet poskytuje vstupy do spolupráce agentúry s Európskou komisiou a niekoľkými európskymi a medzinárodnými organizáciami, ako sú Euroguidance, Európska nadácia pre odborné vzdelávanie (ETF), Medzinárodné centrum pre rozvoj kariéry rozvoj a verejnú politiku (ICCDPP), Medzinárodná organizácia práce (ILO), Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a UNESCO.

Na jar tohto roku sa vo výberovom konaní Cedefopu o pozíciu národného experta na celoživotné poradenstvo za Slovenskú republiku uchádzal **Ladislav Ostroha** z centra Euroguidance a v tomto konaní bol aj úspešný. L. Ostrohu poznáme ako neúnavného a inšpiratívneho organizátora všetkých aktivít, ktoré slovenské centrum Euroguidance – často v spolupráci so Združením pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry – zorganizovalo za posledných päť rokov, ako človeka, ktorý sa významnou mierou podieľal na zabezpečení úspešnej a všetkými zahraničnými i domácimi účastníkmi veľmi pozitívne hodnotenej konferencii IAEVG v septembri 2019 v Bratislave.

II. IAEVG

Výbor Medzinárodnej asociácie študijného a profesijného poradenstva (International Association for Educational and Vocational Guidance, IAEVG; <https://www.iaevg.com>)

v priebehu minulého roka rozhodol o obnovení siete tzv. *národných korešpondentov IAEVG* za jednotlivé krajiny, ktoré majú zastúpenie v tejto medzinárodnej a dnes už aj u nás odbornej verejnosti veľmi dobre známej organizácie.

Požiadavky na národných korešpondentov IAEVG boli formulované nasledovne:

- Národný korešpondent by mal byť členom IAEVG, buď individuálnym alebo prostredníctvom národnej asociácie alebo organizácie (univerzita, výskumný ústav); môže to byť tá istá osoba, ktorá reprezentuje národnú asociáciu alebo organizáciu na Valnom zhromaždení IAEVG a má právo voliť;
- Národný korešpondent by mal mať rozsiahle skúsenosti v oblasti profesijného, študijného a kariérového poradenstva buď ako praktik, školiteľ alebo výskumný pracovník a mal by mať širokú sieť kontaktov s kolegami. Mal by mať prístup k hlavným, relevantným zdrojom a médiám v krajine alebo v regióne.
- Obdobie pôsobenia národného korešpondenta je stanovené na štyri roky s možnosťou jeho predĺženia. Koordinácia skupiny národných korešpondentov bude v kompetencii p. dr. Jane Goodman, viceprezidentky IAEVG.
- Ak je v krajine jedna národná asociácia, pozvanie navrhnuť svojho zástupcu na pozíciu národného korešpondenta bude adresované jej. V prípade, že v krajine pôsobí viac ako jedna asociácia, oslovená bude každá z nich; ak v krajine nie je žiadna asociácia, IAEVG osloví priamo individuálnych členov alebo zástupcov relevantných organizácií. V krajinách alebo regiónoch, v ktorých nie sú žiadni členovia IAEVG, pozvanie možno adresovať jednotlivcom mimo siete IAEVG.
- Navrhnutých kandidátov na pozíciu národného korešpondenta vyberá a potvrdzuje výkonný výbor IAEVG.

Úlohou národných korešpondentov bude:

- reprezentovať svoju krajinu/národnú asociáciu smerom k IAEVG – jej perspektívy, potreby, zdroje, aktivity, aktuálne dianie;
- reprezentovať a promovovať IAEVG vo vlastnej krajine/národnej asociácii – jej zdroje, aktivity, aktuálne dianie.

Tieto úlohy možno plniť prostredníctvom: krátkych príspevkov (do 250 slov) do newslettera IAEVG; prezentovaním príkladov aktivít (newsletter, informačné materiály z konferencií) na konferencii IAEVG; distribúciou materiálov IAEVG prostredníctvom národných asociácií a organizácií, newsletterov a vlastných konferencií v stánku IAEVG; informovať členov národnej asociácie a/alebo vlastnej organizácie o časopise alebo iných materiáloch IAEVG. Propagovať IAEVG najlepším možným spôsobom, na pozvanie sa zúčastňovať zasadnutí výboru národnej asociácie a prípadne viesť pracovnú skupinu IAEVG vo svojej krajine, regióne.

Začiatkom roka 2021 sa na Združenie pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry (ZKPRK) obrátila p. Jane Goodman, viceprezidentka a členka výkonného výboru IAEVG, s požiadavkou navrhnuť zástupcu Slovenska na pozíciu národného korešpondenta. Rada Združenia následne

navrhla, aby túto v podstate čestnú funkciu zastával **Štefan Grajčár**, zakladajúci člen a prvý predseda ZKPRK, už viac ako štyri desaťročia aktívny v oblasti kariérového poradenstva na Slovensku, ktorý túto ponuku vzápätí aj prijal. Koncom februára 2021 potom IAEVG menovanému zástupcovi Slovenska v sieti národných korešpondentov vystavila nasledovný certifikát:

Výkonný výbor následne ešte rozhodol, že aktuálna nominácia a k nej sa vzťahujúci certifikát bude platiť na roky 2021 – 2022 s tým, že nominant môže na tejto pozícii pôsobiť aj v nasledujúcom období, ak ho národná asociácia navrhne.

Národných korešpondentov bude IAEVG postupne predstavovať vo svojom newsletteri, v tom najbližšom, ktorý má vyjsť v krátkom čase, by mali byť zverejnené aj odpovede národného korešpondenta za Slovensko na tri krátke otázky, ktoré všetkým položila p. Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, viceprezidentka IAEVG – jeho odpovede prinášame s miernym predstihom aj na stránkach nášho časopisu (v anglickom jazyku):

What is your experience in the field of vocational, educational and career guidance and counselling as a practitioner, educator or researcher in your country?

Career guidance in various sectors, institutional settings, or for various target groups is the topic of my whole professional life – since the very beginning until present time I was dealing

with guidance and counselling as a practitioner, researcher, projects coordinator and team leader, university teacher or editor of a professional e-journal. This is true also now after retirement (in 2016) when I am still involved in the field as an NGO activist.

How can the national correspondent strengthen ties between guidance counsellors in your country and IAEVG?

International cooperation of guidance practitioners, researchers, and mainly policy makers is very important in efforts of all involved to have guidance services more accessible, more effective and of a better quality. National correspondents can be very helpful in supporting cooperation between national stakeholders and international professional community, and mainly in making the IAEVG motto or mission statement "*Maximising the World's Potential through Guidance*" to be of the same importance on national level as internationally for the IAEVG. And this is exactly what I as national correspondent would like to push forward in Slovakia.

What are the main challenges in the guidance field in your country? Or What are the challenges your professional association is working on?

Though career guidance during last few years has gained much higher support from the key ministries than ever before, there is still a lot to do to make career guidance a service "*assisting individuals of any age and at any point throughout their lives, to make educational, training and occupational choices and to manage their careers*" (OECD/European Communities 2004). Our professional association was invited recently to assist in the development and implementation of the national *Strategy on Lifelong Education and Guidance for 2021-2030* with five areas of activities where establishing National Guidance Forum and increasing capacities for quality development measures of career guidance services are the most challenging for us.